

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ex Illvstrissimo Cardinali Bellarmino Epitome
Controuersiarum Omnium huius Aeui
Lvthero-Calvinisticarvm Sub diuersis Titulis bis
Quadripertitis digestarum**

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiae, 1624

XIX. Eccuius sit instituere Ceremonias?

urn:nbn:de:hbz:466:1-11726

dece. &c. donec induamini virtute ex alto.
 3. Eucharistia quoad Substantiam. 4. Penitentia præstat necessitate cunctis, præter Baptismum. 5. Extrema Unctio, in effectu gratiæ specialis. 6. Ordo præstat ratione Ministri cunctis præter Confirmationem: nam ea conferre Episcopi est. 7. Matrimonium excellit omnibus Significatione.

QVÆSTIO XIX.

Ecclesia sit instituire ceremonias?

LUTHERANI Iuxta & CALVINIANI quot, quantasque in nos constringant calumnias; attingi nonnullas earum in meo *Antipapista Mendace* p. 3. q. 3. quò remitto, hincque omitto.

Consentiunt porro in ista. 1. Nullas à Christo vel Apostolis institutas esse ceremonias; quæ non extant in Scriptura: ex Traditione manantes, aspernandas esse. 2. Nullas, quæ non sint Sacramenta, habere vim spiritalem. V.g. coercendi dæmones. 3. Non posse eas Ecclesiam instituire sic, vt teneantur fideles ad eas in conscientia, etiam extra scandalum. 4. Tales ceremonias non esse bonas, aut meritorias, nec pars diuini cultus. 5. Lingua vulgari celebranda ac ministranda esse Sacramenta.

Dissentiunt in hoc: *An Ecclesia noua possit instituire ceremonias?*

LUTHERVS *lib. de form. Missæ. Confess. August. artic. 15 & 26.* Melancthon *in Locis de Ceremoniis. &c.* & communis Lutheranorum, Aiunt posse aliquas ad eruditionem, splendorem, & ordinem Ecclesiæ; modo absit obligatio, & opinio cultus.

CALVINVS *Inst. l. 4. c. 16. §. 11.* Negat id villo licere modo. Sic & Brentius *in Confess. Wittenberg.* & Kemnitius *in Exam. part. 2. pag. 166.*

SVADENT istis. 1. Quia, *Inst. 4. c. 10. §. 2. Apostolus 1. Cor. 7. ne vna quidem in re laqueum inycere ausus est.* Prospiciebat enim

quantum vulnus infligeretur conscientis, si earum illis necessitas imponeretur, quarum relicta esset à Domino libertas.

2. Ad Colossenses docet non esse de vero Dei cultu pecendam ab hominibus doctrinam.

3. Quia Dominus fideliter nos, & ad plenum instituit, qualiter sit colendus.

4. In fine capitis damnat omnes idolorum cultus, id est, fictitios cultus hominum.

5. Idem §. 9. Apostolus Gal. 5. non patitur villo modo, vt fidelium conscientia in seruitutem redigantur.

6. Idem §. 10. 15. Dominus, Matth. 15. reprehendit traditiones hominum.

7. Ibid. §. 12. Romanenses partim de gentium deliriis sumserunt sibi exemplum; partim simiarum more imitati sunt veteres Iudaicos ritus.

8. Ibid. §. 14. Deus iudeos, vt pueros, docuit per signa sensibilia; Nos, vt viros, simplicius. Ioan. 4. Veri adoratores in spiritu & veritate adorabunt.

9. Ibid. 15. Quicquid commendationis habent opera, id totum habent obedientiæ intuitu, quam solam Deus respicit. Non ergo placere possunt ceremonie, quas Deus non instruit.

10. Ibid. §. 17. Semel Ecclesia dicta lex est: Quod precipio tibi, hoc obseruabis vt facias. Non addes quicquam, nec detrahes. Prou. 30. Ne te forte arguat, inueniarisque mendax.

11. Ibid. §. 23. Samaritæ à feris discerpti sunt, 4. Reg. 17. ob nouas ceremonias. Achatz, 4. Reg. 16. ob altare nouum positum reprobatur: Spiritus detestatur audaciam illam; quod hominum inuenta in Dei cultu impure sint corruptela. Et, 4. Reg. 21. Aggravatur hæc circumstantiâ crimen Manasse, quod altare nouum extruxerit in Ierusalem.

AUTOR. I. Christus & Apostoli quasdam Ceremonias instituerunt, quæ ex sola habentur Traditione. I. Vt, Sacramentum Chritumatis nusquam est in

in Scriptura; & tamen solus Christus id potuit instituire, vtpote Sacramentum. Ita S. August. l. 2. c. 104. contra Petilianū. 2. Apostolus, 1. Cor. II. *Cetera*, ait, *cūm venero disponam*, scilic. de ritu Eucharistix: & nil tamen scriptum est quod disposuit: neque omiserit disponere. 3. S. Basilius libro de Spiritu Sancto capit. 27. plura enumerat tradita, non scripta: in his signum Crucis: Aquam vino misceri in Sacrificio, Christum instituisse, ait Cyprianus libr. 2. Epist. 3. Augustinus l. 3. doct. Christ. c. 21.

II. Aliquæ Ceremoniæ vim habent spiritalem: Vt signum Crucis; idque tum apprehensione dæmonum; tum ex deuotione hominum: tum maximè ex instituto Dei & opere operato: nam infidelibus quoque legitur vltus signi Crucis profuisse.

III. Ecclesia potest instituire nouas Ceremonias non ad iustificandum impium; sed alios ad effectus spiritales, scilic. ad repræsentandum aliquod mysterium religionis; ad ornandum; ad curandos morbos; ad pellendos dæmones, peccata venialia, &c. idque per modum impetrationis. 1. Sic Iacob, Genes. 28. erexit lapidem in titulum, fundens oleum desuper. &c. Noua hæc ceremonia. Synagoga autore Mardocheo, nouum festum instituit. Esdr. 9. Item Iudith cap. vlt. Item 1. Mach. 4. nouum festum dedicationis. Apostoli, Act. 15. Vt gentiles abstinerent à suffocato & sanguine.

IV. Ecclesia potest obligare conscientias ad ceremoniam sub peccato, etiã citra scandalum. 1. Quia, Rom. 1. *Non est potestas, nisi à Deo: qua autem à Deo sunt,*

ordinata sunt &c. Qui autem resistunt, Dei ordinationi resistunt, & sibi damnationem acquirunt. 2. Quia. ob ceremonias ortæ sunt dissensiones ac hæreses in Ecclesiâ: Vt d. & 15. *Visum est &c. nihil ultra imponere vobis oneris*: Onus conscientix ligat. Vt de Paschate, quo die celebrando: de hæreticis rebaptizandis; de ciborum delectu, festis, cereis, imaginibus &c. 3. Nisi igitur lege sanciri possent ceremoniæ, nil in Ecclesia ordinatum, non conformitas perstaret: Ideo, 1. Cor. 14. *Omnia honestè & secundum ordinem fiant*. Caluinus Inst. l. 4. c. 10. §. 27. ait, dissolui netuis & deformari Ecclesiam, si cuique liceat mutare ceremonias &c.

V. Ceremoniæ sunt res, non indifferentes, sed vtilis, meritorix, & pars quædam cultus diuini. 1. *Vtilis*, Ad augendam pietatem: informadum intellectū: ad memoriam: ad fidei exercitiū & professionem: ad conseruationem religionis: ad distinctionem Catholicorum ab hæreticis. 2. *Meritoria*: quia sunt opera virtutū, actus religionis, deuotionis. 3. *Sunt pars diuini cultus*: quia Cyprian. serm. de Orat. *Placendum Deo est habitu corporis, & modo vocis*. Exteriora enim enunciant de interioribus: hæc autem bona Deo sunt grata: ergo & illa. Deus verè offenditur exteriori irreuerentia: ergo & colitur exteriori reuerentia. &c.

VI. Latine sunt administranda Diuina: Non de iure diuino: neque de essentia Sacramentorum, sed proprium Ecclesiæ latinæ est. &c. Cur? Consule Bellarminum.

DICO AD I. Agitur ibi de Virginitate seruanda, quam Dominus non imperarat, sed consuluerat.

AD II. Agit contra Iudaizantes Simonianos & Gnosticos, non contra ceremonias Ecclesiæ.

AD III. Verum est generali instructione, non particulari.

AD IV. Damnat Simoniana, & humano ingenio priuato inuenta.

AD V. Loquitur de seruitute Iudaica: & Calvinus falsò detorquet aliò.

AD VI. Pharisæicas Dei præcepto contrarias; vanas; pluris æstimatas, quàm Dei cultus.

AD VII. Est argumentum Manichæorum apud Aug. l. 20. contra Faustum c. 4. Est & Vigilanti apud Hieronymum. Dein; non omnia gentilium sunt mala & reiicienda; maximè à dæmonum cultu ad Dei cultum translata.

AD VIII. Ceremoniæ Iudaicæ umbræ erāt futurarum: nostræ autem indices sunt præsentium rerum spiritualium; & requirunt internum cultum, excitantque ad cœlestia.

AD IX. At obedientiæ opera sunt meritoria, siue à Deo, siue ab Ecclesia mediata instituta.

AD X. Non omnis additio prohibetur; sed corruptoria, superstitiosa, &c.

AD XI. Calvinus malâ fide vitur exemplis: Nam iis idololatria reprehenditur.

III. DE BAPTISMO.

QVÆSTIO XX.

*Baptismi quæ definitio, Materia,
& Forma?*

LUTHERANI, vt MELANCHTHON in Locis an. ni 1558. de Sacrif. *Baptismus signum est, quo Deus nobiscum agit, & recipit nos in gratiam.*

AUTOR. AT, hoc commune est omnibus Sacramentis.

CALVINVS Instit. l. 4. c. 15. §. 1. *Baptismus est signum initiationis, quo in Ecclesia cooptamur societatem, vt Christo insiti inter filios Dei censeamur.*

AT, nil hic de Essentia Sacramenti: nil de Effectu seu fine regenerandi primariò; solum quod testetur fidem ac aliat. Tale signum erat & Circumcisio, inserens venturo Christo Iudæos. Itaque *Baptismus est Sacramentum, en genus, regenerationis per aquam, en differentia, in verbo vite, en forma.*

II. LUTHERVS in *Symposiaco*, c. 17. *Baptismus est ratus, in lacte, cereuisia, aut quocunque liquore datus, qui nomine balnei possit appellari. Vide in meo Antich. lib. 3. p. 9. 8.*

III. LUTHERANI communiter docent, sucta vtendum forma; etsi non sit ea ad substantiam Sacramenti necessaria.

LUTHERVS l. de Capt. *Babyl. cap. de Baptismo* asserit, Baptismum esse ratum, 1. Quibuscunque verbis collatus, dummodò in nomine Domini. 2. Imò dummodò suscipiatur in nomine Domini; etsi in nomine diaboli daretur ab impiissimos. 3. Q. in etiam ab ipso diabolo. Vide *supr. q. 10.*

ZVINGLIVS lib. de vera & falsa religione c. de *Baptismo* idem non necesse sue a vii forma, non se tamen vetare. Vnde quidem baptizabant in *Nominibus Patris &c.* quod Arianum est. Vide in *Genealogia* p. 3. *quæst. 4.*

AUTOR. Forma est: *Ego te baptizo in nomine Patris, et Filii, et Spiritus Sancti* Baptismus datus solum in nomine Christi, aut absolutè, aut sub conditione esset repetendus. Dicta forma colligitur ex *Matth. 28.* sed non euidenter: vt cogamur ad Ecclesiæ Traditionem recurrere: quam Calvinus ac Lutherus aspernatur, Patet: & sic declararunt Concilia, & S. Patres.

Sub nomine solius Christi baptizantur Apo-